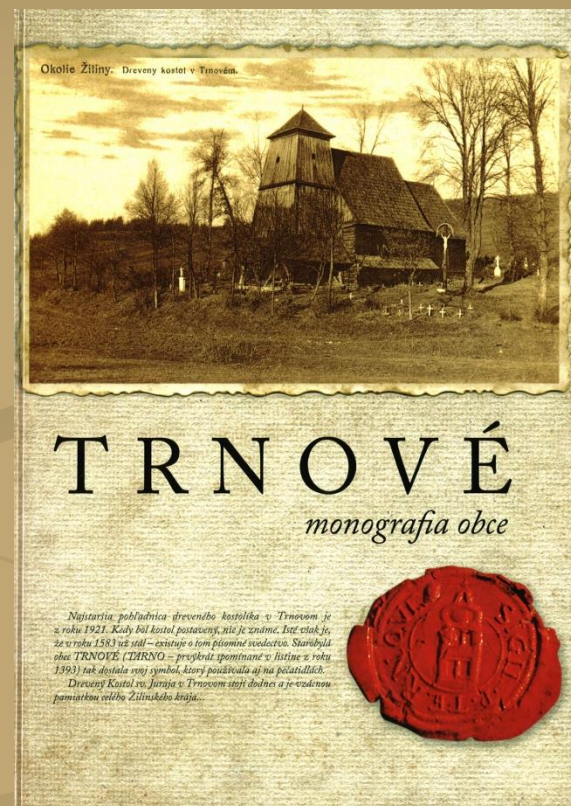

TRNOVÉ *monografia obce*

**Autorský kolektív pod
vedením**

Dr. Ivana V. Hudeca

V rozsiahlej obrazovej publikácii nájdete zmapovanú históriu mestskej časti Trnové od prvej písomnej zmienky až po súčasnosť. Podrobne rozpracovaná je bohatá cirkevná história, drevený Kostol sv. Juraja v Trnovom, školstvo, kultúrny a verejný život, šport a aj krásna príroda obce aj jej okolia.

- 1393 prvá písomná zmienka o Trnovom (Tarno)
- 1397 prevzatie žilinského práva dedičného richtárstva v Trnovom
- 1583 prvá zmienka o drevenom kostole sv. Juraja
- 1637 zánik šoltýstva v Trnovom
- 1652 Mikuláš Nimohaj ako prvý volený richtár obce
- 1785 začiatok používania obecnej pečate
- 1831 epidémia cholery v obci
- 1847 začiatok dvojročného hladomoru
- 1850 **presný opis chotára Trnového (medzepis)**
- 1852 súpis pôdy a rozpis pestovania plodín v Trnovom
- 1853 vznik urbárskeho spoločenstva
- 1857 kroková mapa trnovského chotára
- 1869 súpis obyvateľov
- 1874 povolenie na ťažbu štrku
- 1877 sčítanie obyvateľov podľa mien a domov
- 1878 zoznam majiteľov domov a vlastníctva pôdy
- 1878 prvá písomná zmienka o existencii školy
- 1915 jeden z najväčších požiarov v obci
- 1926 vznik Dobrovoľného hasičského zboru
- 1938 vznik futbalového klubu

- 1945 oslobodenie Trnového a vznik Miestneho národného výboru
- 1948 založenie Materskej školy a založenie Spolku chovateľov holubov
- 1950 začiatok vyučovania v novostavbe národnej školy a vznik Jednotného roľníckeho družstva
- 1953 začiatok stolnotenisového športu v Trnovom
- 1957 založenie knižnice v Trnovom
- 1959 vznik poľovníckeho združenia Dúbravy
- 1960 založenie pobočky Červeného kríža
- 1961 založenie Ovocinárskeho a záhradkárskoho zväzu
- 1970 **Trnové mestskou časťou Žiliny**
- 1976 vznik turistického klubu
- 1992 ustanovujúca schôdza obnoveného Urbárskeho spoločenstva
- 1995 vysvätenie nového kostola sv. Cyrila a Metoda
- 2003 zriadenie samostatnej farnosti v Trnovom
- 2007 otvorenie školského viacúčelového ihriska a vznik heligónkovej školy
- 2009 obnovenie tradície Hodov sv. Juraja v Trnovom
- 2010 vychádza historicky prvá monografia obce, dnes mestskej časti, Trnové...

Trnove

Erb a heraldické znaky obce

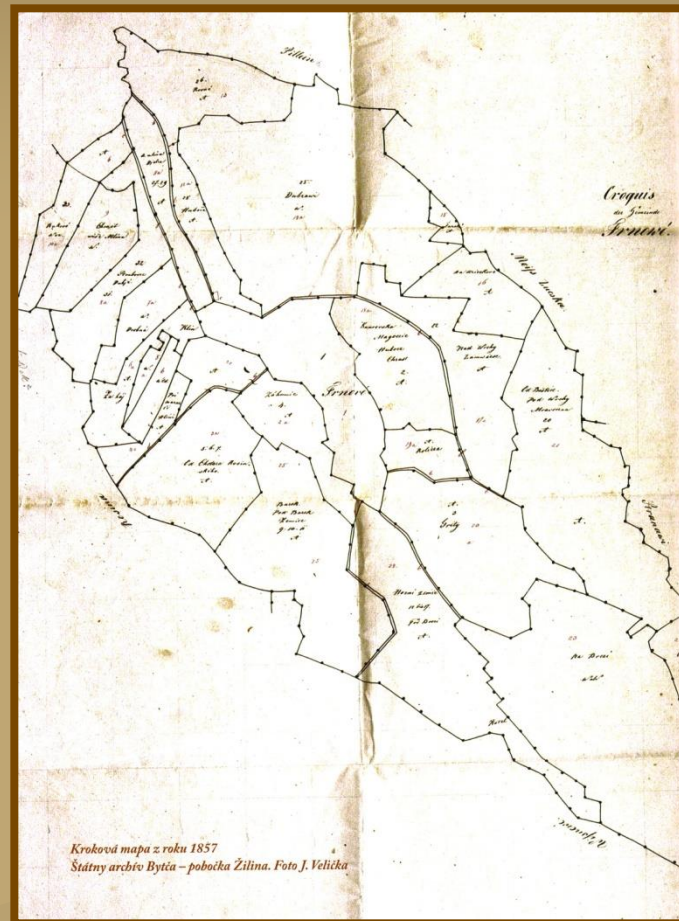
*Pečať obce Trnove používaná
v 18. a 19. storočí. ŠA By,
Trenčianska župa I,
Urbarialia, fasc. 1840,
Urb – 1487*

*Pečať používaná v obecnej
samospráve asi od roku 1785
s latinským kruhopisom*

*Pečatidlo z roku 1906 už bez
motívu kostola, iba
s maďarským kruhopisom*

*Zoznam zamestná-
vatelov Š. Nimohaja
v rokoch 1936 – 1946
podľa preukazu sociálneho
poistenia. Z rodinného
archívu Š. Nimohaja*

Deň, mesiac a rok vstupu do zamestnania	Príslušnosť u nemocenskej poisťovne	Deň, mesiac a rok vstupu zo zamestnania	Podpis (razítko) zamestávateľa alebo jeho zástupcu	
22. II 1938	Zilina	21. II 1938	MORAVSKÁ TOVÁRNA KURČAT KURČAT, KURČAT V HRANOVCE, MORAVA	65753219
24. V 1938	Zilina	24. V 1938	Pittler & Brausewetter Zilina	65753219
2. VII 1938	-	5. IX 1938	Ing. J. A. WINDHOCH podzatel stavby ZILINA	65753219
8. X 1938	-	26. X 1938	Jng. A. WINDHOCH podzatel stavby ZILINA	65753219

Deň, mesiac a rok vstupu do zamestnania	Príslušnosť u nemocenskej poisťovne	Deň, mesiac a rok vstupu zo zamestnania	Podpis (razítko) zamestávateľa alebo jeho zástupcu	
10. X 1940	Zilina	5. VI 1942	ZÁVODSKÝ predjín A. Stark, továrň pán, jeho ZILINA	65753219
9. VII 1942	ZILINA	9. I 1943	ZILINSKÁ TOVÁRNA KURČAT KURČAT, KURČAT V HRANOVCE, MORAVA	65753219
15. I 1943	Zilina	2. II 1943	Ing. J. A. WINDHOCH podzatel stavby ZILINA	65753219
18. 3. 1943	-	30. IX 1943	"TECHNIKA" stavebné stavebníky ZILINA	65753219
22. II 1946	-	26. II 1946	JOZEF HRITZ projektový, opravy, stavby ZILINA	65753219

Deň, mesiac a rok vstupu do zamestnania	Príhlásený u nemocníckej poisťovne	Deň, mesiac a rok vystupu zo zamestnania	Podpis (razítko) zamestnávateľa alebo jeho zástupcu
23. apríl 1936	r. Žilina	12. máj 1936	Čs. št. nemocnica v Žiline. Dybl
26.5.	Z.	31.10.	SPRÁVA DVORA V LIBICI p. Neratovice
10.36.	r. Němčička	29. VI. 1937	Siemann E. et J. Bismarckstr.
24. VI. 1937	Žilina	22. VII. 1937	Maheš
28. IV. 1937	Žilina		

Deň, mesiac a rok vstupu do zamestnania	Príhlásený u nemocníckej poisťovne	Deň, mesiac a rok vystupu zo zamestnania	Podpis (razítko) zamestnávateľa alebo jeho zástupcu
29. VII. 1937	Žilina	29. IX. 1937	ULIUS RUTGERS MOR. OSTRAVA vlastní skladiště
24. IX.	Žilina	30. IX. 1937	TECHNICKÝ REFERÁT MĚSTA ŽILNY
1937	r. Žilina	14. X. 1937	Plav. skup. o. J. Ing. Konec, min. f.
30. IX. 1937	r. Žilina	11. XI. 1937	Ing. Müller a Kapsa podnikatelská společnost Střečno
29. IX. 1937	ŽILINA	5. 2. 38. 12. 2. 38.	Ing. Karl Prauss, beh. aut. Ziv.ingenieur f. d. Baugew.
27. 2. 38. 16. 2. 38.	Žilina		Troch

Zápisnica obecného
zastupiteľstva a pečat'
obce.

ŠA Bytča – pobočka
Žilina. Foto J. Velička

opravení cenosti a hodnoty.
5.) Uvnesenie:
Obecné zastupiteľstvo sa jednoducho usmelo na uložení cenosti
mestskej športovne v Žiline. Či sa týka hodnoty predmetu,
ktorá je toho môže byť obcej pohľadnice Kč 500 - ostatok
môže byť uložení mestskej športovne v Žiline.
Zápisnica skončená a podpísaná.
Emilcelhech Pavel Kosačnick
- ved. notár -
Stefan Simichaj
- ukladateľstvo -
Dodatok.
Ved. notár udáva, že obecné zastupiteľstvo chce Pinovú mať na vyjadrení, či
nariadenie preslať. Budúcnosť je v ruke príslušní
Obec Pinová je po stránke kádrovania obhospodárskymi a miestnymi
tovarom na tom najhoršom stadiu. Jedníc, ani jeden z obhospodárskych
nemá niadeného a dostatočného tovaru pre konumentov. Preto budú
likvidovať obhospodárstvo v Pinovom, uakľičko jeden z obhospodárskych
šid a druhý cieľ. 14. 11. 1918

Richtár s manželkou – Štefan Majerík (31. 12. 1850 – 1. 11. 1934), Katarína Majeriková, rodená Valicová (12. 11. 1850 – 21. 3. 1925), podľa svedectva v období medzi 1906 – 1920. Archív rodiny Málíkovej

[illegible]

170 a ovplyv poľno hospodárstva Slovenského
za jeho minoritné problémy na rozvoj
s výskumnou sieťou v našej obci, uceliť
činnosť občianskeho zväzu Tlučovec a o tomto vy-
dať diplom ekonomickej profesie premanu
MNH, zjednotiť MNH a masovú MNR.
Zasadnutie po vyčerpaní programu bolo zakončené,
zapísaním prítomnosti, zúčastnených a pokračovania.

Thurberia
pedunculata SW

Österreichische
Staatsanwaltschaft
Bonnets Gmünd

V rokoch 1956 – 1958 v obci postavili kultúrny dom, jeho prístavbu dokončili v roku 1980. V roku 1966 sa uskutočnila ďalšia etapa elektrifikácie obce. V roku 1968 začala stavbu svojej predajnej Jednota. V roku 1969 asanovali budovy bývalej rímskokatolíckej školy a požiarnej zbrojnice. V tomto roku vybudovali i Dom ovocinárov a záhradkárov. V roku 1972 začala výstavba verejného osvetlenia, v roku 1976 výstavba motela Šibenice a bufetu Reštaurácii Žilina, v roku 1981 bola ukončená I. časť plynofikácie obce, ktorá pokračovala v rokoch 1986 a 1987. Plynofikáciu kultúrneho domu, školy a materskej školy vykonali v rokoch 1987 a 1988.

Výstavba rodinných domov v obci po skončení II. svetovej vojny sa začala už roku 1946. Množstvo postavených rodinných domov v tomto roku patrí rekordným v histórii obce, pribudlo 19 nových domov, medzi nimi i domy Margity Boľovej, Františka Belánika, Štefana Ďurneka a ďalších. V roku 1948 boli postavené len dva domy. Od roku 1950 sa začala výstavba nových typov domov, väčšinou štvorcového tvaru z tehly a zastrešených škridlou. Najviac domov sa postavilo v čase samostatnosti obce v

roku 1965 – 29 domov, v roku 1955 – 28 domov a v rokoch 1954 a 1961 po 24 domov. V čase od roku 1950 do roku 1970 pribudlo v obci 331 nových domov.

Sv. Juraj z Kapadócie

veľkemučeník, vojak, plukovník (zomrel v r. 303 – 305). Ochranca pevností a strážnych miest. Najstaršie kostoly na Slovensku boli zasvätené práve tomuto svätcovi. Zobrazuje sa ako rytier na koni, ktorý bojuje s drakom. Je považovaný za starokresťanského mučeníka a patróna mnohých štátov, miest, kresťanských rytierov, stavov a remesiel.

V Trnove sa nachádza najzápadnejšie situovaný drevený kostol na Slovensku. Je vzácnou pamiatkou zo 16. storočia a jedinou tohto druhu v regióne Žiliny a okolia. Je zasvätený sv. Jurajovi.

Obraz sv. Juraja na koni bojujúceho s drakom sa nachádza i v novom Kostole sv. Cyrila a Metoda v Trnove (dokončenom v roku 1995).

Každoročne sa v Trnove koncom apríla konajú Svätoturajské body. Sv. Juraj je patrónom obce Trnove.

*Misijný kríž pri
drevenom kostolíku.
Foto J. Velička*

*Kaplnka Panny Márie
na staršej fotografii*

*Ján Zicho po skončení svätej omše, 27. apríla 2008,
za ním členovia Dobrovoľného hasičského zboru
v Trnove. Foto Jaroslav Velička*

Kamenný kríž pred kostolom, dielo a dar kostolu akademického maliara Milana Krajča, ktorý žije v Trnove. Foto Jaroslav Velička

4. kapitola:

KLENOT OBCE – DREVENÝ KOSTOL SV. JURAJA

História Kostola sv. Juraja
Kostol v Trnovom z pohľadu konfesiónálnych sporov

História Kostola sv. Juraja

Miloš Dudáš

Odbornú i laickú verejnosť určite prekvapí, že neďaleko historického jadra mesta Žilina, len zhruba 10 minút cesty autom, možno nájsť výnimočný drevený kostol zasvätený sv. Jurajovi, starokresťanskému mučeníkovi a patrónovi mnohých štátov, miest, kresťanských rytierov, stavov a remesiel. Je to najzápadnejšie situovaná drevená sakrálna stavba na Slovensku a jediná pamiatka tohto druhu v celom regióne Žiliny a jej širšom okolí. Tento vzácny kostol patrí do malej skupiny našich najstarších drevených kostolov datovaných do prvej polovice 15. storočia. Z historicko-typologického hľadiska ich možno zaradiť do širšieho kontextu stredoeurópskych drevených sakrálnych stavieb, ktoré sa dochovali na území Západných Karpát, najmä v oblasti severovýchodných Čiech a Moravy, južného Poľska a severného Slovenska, a sú typickým predstaviteľom drevených sakrálnych stavieb západnej – latinskej stavebnej proveniencie.

V období 13. až 16. storočia sa na území Sliezska, Malopolska, východnej časti Haliče a severných stolíc horného Uhorska stavali drevené kostoly, ktorých architektonický výraz i dispozičné členenie definovala priama nadväznosť na kamennú slohovú, najmä gotickú architektúru. Do určitej miery identické architektonické modely týchto stavieb nevznikli náhodne. Stavali sa v prostredí,

Drevený oltár v Kostole sv. Juraja s pôvodnou sochou. Foto z archívu p. Mokošákovcej

Kostol sv. Juraja na starej fotografii, keď ešte nemal pomocné podpery. Foto z archívu J. Belánika

Vlavo: Výpovede svedkov z 28. mája 1632 o zanjatí kostola v Trnovom katolíckimi. ŠA By, Trencianska župa I. Inquisitiones, Fasc. 1632, no. 1273

Živočíšstvo Trnového a okolia

Ladislav Hložka

Živočíšne spoločenstvá v oblasti obce Trnové prešli zložitým, milióny rokov trvajúcim evolučným vývojom. Mnohé formy sa počas tohto vývoja dostali do slepej uličky a vyhynuli bez priameho spojenia so súčasnými živočíšnymi druhmi. Podľa poznatkov modernej evolučnej biológie stihol takýto neutušený koniec viac ako 99 % živočíchov, ktoré sa v minulých geologických obdobiach vyskytovali na povrchu našej planéty. Súčasne s rozsiahlymi zmenami v tvare a konfigurácii pevninských blokov dochádzalo aj k zmenám ekologických faktorov, ktorým sa jednotlivé živočíšne druhy museli prispôbovať. Druhové bohatstvo súčasnej fauny je v mnohých smeroch odrazom práve týchto dynamických zmien.

V podmienkach strednej Európy mali na formovanie živočíšnych spoločenstiev významný vplyv ľadové doby v pleistocéne. Hoci súvislý pevninský ľadovec územie terajšieho Slovenska nepokrýval, jeho blízkosť významne ovplyvňovala tunajšie podnebie. V tom období sa našom území rozprestierala chladná step, resp. sprasová lesostep. Preto sa v starších sedimentoch vytvorených v tom období vyskytujú fosílnu zvyšky severských druhov cicavcov, ktoré sa sem rozšírili zo severovýchodu a severu. Tie sa v interglaciách, keď sa teplota prechodne zvyšovala, sťahovali do vyšších plôch s drsnejšími klimatickými podmienkami a ich ekologické niky obsadzovali teplomilnejšie druhy pochádzajúce z juhu. Vo vyšších polohách pohorí našli druhy severskej tundry a tajgy útočisko aj po skončení ľadových dôb a z nich sa postupne vyvinuli dnešné tzv. glaciálne relikty. Medzi najznámejšie z nich patria z vtákov

Skokan hnedý
(*Rana temporaria*)

Srncia zver

Liška brdzavá
(*Vulpes vulpes*)

Myšiak lesný
(*Buteo buteo*)
Foto 4x J. Velička

Sova lesná (*Strix aluco*). Foto Jaroslav Velička

Rastlinstvo obce Trnové

Viktória Urbanová

Obec Trnové leží v Žilinskej pahorkatine v podhorí Lučanskej Fatry. Klimaticky patrí územie obce a blízkeho okolia do mierne teplej oblasti, podoblasti veľmi vlhkej, okrsku mierne teplého a veľmi vlhkého. Počet letných dní v roku je pod 50 a priemerná teplota vzduchu v júli je 16 °C a viac, teplota vzduchu v januári je -3 °C až -4 °C, priemerná ročná teplota vzduchu je 9 °C. Ročné zrážky sa pohybujú medzi 800 – 900 mm. Obcou preteká potok Trnovka s prítokmi.

Geologické podložie, tvorené flyšom s premenlivým podielom pieskoviec, ílovcov a slieňovcov, reliéf a dané klimatické podmienky spôsobili, že pôdnym typom ako základnej jednotky triedenia pôd sú hnedé pôdy (kambizem), hnedá pôda pseudoglejová (kambizem pseudoglejová) a v dôsledku zavlhčenia sa lokálne vyskytujú aj gleje. Zrinitosť, podľa percenta zastúpenia ílových častíc, sú zastúpené najmä pôdy hlinito-piesočnaté, hlinité a ílovito-hlinité.

Spomínané horninové podložie a iné faktory (vlastnosti pôdy, klimatické a orografické pomery a iné) určujú aj charakter rastlinstva, podľa ktorého z fyto geografického hľadiska patrí predmetné územie do oblasti západokarpatskej kveteny.

Človek sa už veľmi dlho podieľa na premene krajiny, ako poľnohospodár začal získavať pôdu na úkor lesov, ktoré tak postupne redukoval. Najviac bolo v minulosti rastlinstvo ovplyvnené v stupni nížin a pahorkatín. Táto skutočnosť sa prejavila aj v danom regióne, kde sa dubo-hrabiny postupne úplne premenili na lesné porasty iného charakteru, najmä na porasty s dominanciou smrek a buka, resp. na ich miestach sa vytvorila kultúrna krajina s najväčším podielom pasienkov, lúk a poli.

Všeobecne možno teda konštatovať, že rastlinstvo obce a blízkeho okolia charakterizujú uvedené zvyšky lesných porastov, kroviny a najmä nelesné porasty, a to pasienky, lúky a obrábané polia.

Pomerne dobre sa zachovali brehové porasty Trnovky a menších prítokov so zvyškami jaseňovo-jelšových podhorských lužných lesov. Z drevín v stromovom poschodí sú tu pekné jedince vrby krehkej, ďalej sú prítomné čerešňa obyčajná, jaseň štíhly, jelša sivá a vysadené topole. Dobré vyvinuté krovinné poschodie tvoria druhy baza čierna, čerešňa obyčajná, jelša sivá, kalina obyčajná, slivka trnková. V bylinnom podraze sa uplatňujú nitrofilné a hygrolínne druhy. Rastie tu kozonoha hostcová, jarmanka väčšia, záružlie močiarna, krkoška chlpatá, prhlava dvojdomá, blyskáč cibulkatý, čerkač peniažtekový, túžobník brestový, škarda močiarna, valeriána lekárska, žerušnica horká, kostihoj hlľuznatý, zádušník brečtanovitý, chmel obyčajný a iné.

Nezábudka močiarna
(*Myosotis scorpioides*)

Kuklík potočný
(*Geum rivale*)

Zubačka žliazkatá
(*Dentaria glandulosa*)

Veternica bájna
(*Anemone nemorosa*).
Foto 4x J. Velická

Mak vltí (Papaver rhoeas). Foto Jaroslav Velická

Vít'azná kniha v kategórii

BELETRIA

regionálnej čitateľskej súťaže

Kniha Horného Považia 2010

ŽILINSKÝ
samosprávny kraj

ŽILINSKÉ NOVINY

MY

FRONTINUS

Žilina 104 000 Čadca 90 100 Martin 10 000

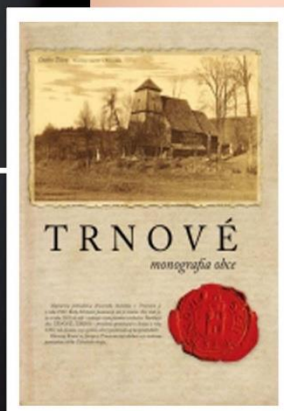
KNIHA HORNÉHO POVAŽIA 2010

1.miesto

v kategórii Odborná literatúra

Dr. Ivan V. Hudec a kol.

Trnové, monografia obce

Krajská knižnica v Žiline, 29.4.2011

Prezentáciu pripravil Úsek
regionálneho výskumu,
dokumentov a informácií
Krajská knižnica v Žiline
v zriad'ovateľskej pôsobnosti
Žilinského samosprávneho kraja
2011